

347.45T

(497.15)

p. zakoni. Svezak IX.

Zakon
o lihvi.

Zakon
o kamatama.

(Odobreni Previšnjim rješenjem od 30. juna 1907.)

Cijena 40 helera.

SARAJEVO.

Tisk i naklada Daniela A. Kajona

1907.

Preporod u Bosnu i Hercegovinu

3370
3370

ZAKON

O

LIHVI.

(Odobren Previšnjim rješenjem od 30. juna 1907.)

(Proglašen 16. augusta 1907.)

Cijena 40 helera.

SARAJEVO.

Tisk i naklada Daniela A. Kajona
1907.

Zakon o lihvi.

(Odobren Previšnjim rješenjem od 30. juna 1907.)

§ 1.

Ko daje ili produžuje kredit i pri tom lako-
umnost ili poznatu mu nevolju, slab um, ne-
iskustvo ili uzrujanost onoga, koji uzima kredit,
izrabi time, da se njemu ili nekome drugome
obećaju ili dadu takove koristi na imovini,
koje su uslijed svoje prekomjernosti kadre,
da prouzroče ili uskore ekonomsku propast
onoga, koji uzima kredit, krivac je prestupka
i kazni se strogim zatvorom od jednog do
tri mjeseca dana i globom od 200 K do 1000 K.

Krivac je istog kažnjivog djela i potпадa
pod istu kaznu onaj, ko steče neku tražbinu,
pa ju odsvoji ili potjera, a znade, da je ta
tražbina postala gore opisanim načinom.

Juv. br.
38697

§ 2.

Ako se za to, da bi se zatajio neki posao, spomenuti u § 1., sklopi kakova prividna pogodba, sastavi kakova isprava, koja sadrži neistinite okolnosti, ili ako se o nekoj tražbini koja još nepostoji, isposluje sudska presuda (osuda, mandat), sudska nagoda ili obranička presuda, onda će se suditi na strogi zatvor od tri do šest mjeseci i na globu od 1000 K do 2000 K. Ujedno se može suditi, da bude krivac otpravljen.

Ista će kazna stići onoga, ko, znajući za te okolnosti, steče neku tražbinu pod uslovi ma § 1., pa ju odsvoji ili potjera.

§ 3.

Bude li krivac ponovno osudjen, kazniće se strogim zatvorom od tri mjeseca do jedne godine dana i globom od 1000 K do 4000 K. A može se i suditi, da bude otpravljen.

§ 4.

Ako se poslovi, spomenuti u § 1., tjeraju kao obrt ili iz navade, osudiće se krivac na

strogi zatvor od šest mjeseci do dvije godine, na globu od 2000 K do 6000 K i da bude otpravljen.

§ 5.

Ako se osudom izrečena globa ne bi mogla utjerati, sudiće se na zatvor tako, da se svako 20 K zamijeni jednim danom zatvora.

§ 6.

Pošljedice, koje po zakonima nastaju uslijed osugjenja radi prestupka prijevarе, nastaju i pri osugjenju radi prestupka po § 1.

§ 7.

Kažnjivost prestaje, ako krivac, prije no što javni tužitelj ili kazneni sud sazna za njegov čin, ispravi nezakonito djelo i ako onome, ko uzima kredit, povrati dobiveni većak sa zakonitim kamatama, računajući kamate od dana primanja.

§ 8.

Kazneni sudija treba da proglaši ništetnim posao, zbog kojeg je neko osugjen, a ujedno treba da sudi i o građansko-pravnim

pošljedicama uništenja toga posla po načelu, da se mora ono, što su vjerovnik i dužnik jedan drugom dali, povratiti sa zakonitim kamatama, računajući kamate od dana davanja.

Ako se iz obračuna onih iznosa, što ih valja međusobno povratiti, pokaže većak za onoga, koji je dao kredit, onda za taj većak jamči ono osiguranje, što je dobiveno za ugovorenou tražbinu.

Ako privatni učesnik na osnovu § 331. kaznenog postupnika udari gragjansko-pravnim putem, onda treba da gragjanski sudija prema gore ustanovljenim načelima odluči o pravnim pošljedicama uništenja toga posla.

§ 9.

Ako iz kojeg drugog razloga, a ne za to, što nema učina ili što nijesu dostatni razlozi sumje, kazneni sud ne progoni krivca, ili ako krivac ne bude osugjen, onda će gragjanski sudija proglašiti posao ništetnim, a prosugujući pravne pošljedice držaće se načela § 8., i to onda, ako u parničnom postupku budu ustanovljeni uslovi § 1.

§ 10.

Kad gragjanski sudija misli, da je po srijedi učin kažnjivog djela po § 1., koje još nije kazneni sud progonio, onda treba on da podnese kaznenu prijavu i da u ovom slučaju, kao i u slučajevima § 9. odluči, u koliko da se odgodi dalji postupak i prisilno naplaćivanje tražbine ili da li će se dozvoliti ovraha do osiguranja.

§ 11.

Ako zatraži kazneni sud, koji progoni koje kažnjivo djelo po § 1. gragjanski će sudija u svako doba odgoditi postupak, koji se odnosi na dotičnu tražbinu.

§ 12.

Ko od malodobnika ili od takove osobe, koja bi mogla biti kažnjena gubitkom svoje službe, ako ne bi održala obvezu, preuzetu zadanom poštenom riječju, — primi obećanje uz zalog poštenja ili uz zakletvu ili uz slično uvjerenje, da će ispuniti obvezu iz kakovog kreditnog posla, krivac je prestupka i kazniće se zatvorom od 8 dana do 3 mjeseca.

Ista će kazna stići onoga, koji steče neku tražbinu, znajući, da je ona nastala na spomenuti način, pa ju odsvoji ili potjera.

Bude li krivac ponovno osudjen ili ako se poslovi takove vrste tjeraju kao obrt ili iz navade, onda se može suditi na strogi zatvor, a i na to da bude krivac i otpravljen.

§ 13.

Istraživanje i kažnjivanje prestupaka, koji su navedeni u ovom zakonu, pripada okružnim sudovima.

§ 14.

Ustanove ovog zakona ne važe za one trgovačke poslove, kod kojih je trgovac i onaj, koji daje i onaj, koji uzima kredit (§§ 3.—5. trg. zak. za Bosnu i Hercegovinu).

§ 15.

Ovaj zakon stupa u život 45. danom iza dana, kad se proglaši.

ZAKON

o

kamatama.

(Odobren Previšnjim riješenjem od 30. juna 1907.)

Proglašen 16. augusta 1907.

Zakon o kamatama.

(Odobren Previšnjim riješenjem od 30. juna 1907.)

§ 1.

Zakonita kamatna mjera odregjuje se sa šest po sto na godinu.

Ta kamatna mjera vrijedi onda, kada po zakonu treba plaćati kamate na neki dug ili kad je doduše ugovoreno plaćanje kamata na dug, ali nije ugovorena kamatna mjera.

§ 2.

Ugovorom uglavljene kamate zajedno sa pripacima, uračunavši u to i konvencionalne kazne, ne mogu biti veće od deset po sto na godinu.

Kamate, veće od 10%, zajedno sa pripacima, uračunavši u to i konvencionalne kazne, niti se mogu u nagodama ugavarati, niti ih

može oblast dosugjivati, osiguravati, ni ovrhom naplaćivati.

Pripaci, koji su ugovorenici, ali nijesu u postocima odregjeni, mogu se u gruntovnici osigurati samo tako, da se u gruntovnoj knjizi primjeti, kako ukupni pripaci, uračunavši u to i kamate, ne smiju prekoračiti deset po sto od glavnice.

§ 3.

Pogodba odlučuje o tome, kada treba plaćati kamate i pripatke.

Ako o tome nije ništa ugovoreno, onda će se kamate platiti pri povrati glavnice ili, ako je ugovor sklopljen na više godina, na koncu svake te godine.

Kamate se i pripaci ne mogu uzimati unaprijed. Ako se ipak uzmu unaprijed, onda će se odbiti od glavnice danom isplate.

§ 4.

Kamate se na kamate mogu tražiti:

a) ako bude kasnijim ugovorom uglavljeno, da treba platiti kamate na kamate, koje su već dospjele, ali nijesu još plaćene;

b) ako bude tuženo zbog dospjelih kamata, od dana tužbe.

§ 5

Ne vrijedi ako bude unaprijed ugovoren, da se na dospjele kamate plaćaju kamate. Od te je odredbe izuzet onaj novac, koji je radi štednje uložen kod novčanih zavoda.

Ni u kojem se slučaju ne mogu tražiti kamate od kamatnih kamata ili od zateznih kamata.

§ 6.

O visini kamatnih kamata odlučuje ugovor u granicama, odregjenim, u § 2.; a ako o tome nije ništa ugovoreno, onda vrijede — kao i u slučaju § 4., slovo b) — zakonite kamate (§ 1.).

§ 7.

Kod zajma nije dužnik obvezan, da vraća veću svotu novaca, nego ju je uzeo u zajam. Ako je dužnik uzajmio druge potrošne stvari ni onda nije obvezan, da u vrsti, u množini

ili u dobroti više vraća ili kamata plaća, nego li je primio

No, ova odredba ne važi za papire od vrijednosti, koji se izdaju odobrenjem oblasti.

§ 8.

Potraživanja neplaćenih kamata utrnuju za tri godine, ako zakoniti razlozi zastaru ne zaustave ili ne isključe.

Na zastaru kamata valja paziti ureda radi.

§ 9.

Ovim se zakonom ne dira niti u poslove među trgovcima, niti u mjenične tražbine.

§ 10.

Ovaj zakon stupa u život 45. danom iza dana, kada se proglaši.

Na pravne poslove, što su sklopljeni prije toga roka, ili na prava drugih osoba, što su stečena prije toga roka, primjenjivaće

sa ovaj zakon samo u toliko, što će kamate, počam od gornjeg dana, biti ograničene maksimalnom kamatnom mjerom § 2. kao i rokom zastare po § 8., sve da je pravo na kamate nastalo prije, nego što je ovaj zakon stupio u život.

Fun. b.
38672

